

Sortsforsøg med Lave Roser til frilandsdyrkning 1967-68*Floribunda and Hybrid Tea roses for outdoor use in Denmark. Variety trials 1967-68*

Poul Erik Brander

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning	96
Forsøgets formål	96
Tidligere sortsforsøg med Lave Roser	96
Beskrivelse og klassificering af Lave Roser	97
Materialer og metoder	98
Opformering og udplantning	98
Forsøgets pasning	98
Indsamling af resultater	99
Egenskaber	99
Beregning af forsøgsresultater	103
Resultater	105
Buketrosler, tabel II	106
Storblomstrede roser, tabel III	111
Konklusion	115
Sammendrag	116
Summary	116
Erkendtligheder	117
Litteraturliste	118

Indledning**Forsøgets formål**

Af Lave Roser formeres der i Danmark årligt ca. 500 sorter i et samlet antal planter på ca. 10 millioner. Antallet af sorter er meget stort, og nogle sorter ligner hinanden så meget, at der ikke er grund til at opretholde et så stort antal sorter, når det alligevel ikke er muligt for forbrugeren at skelne imellem dem.

Der har derfor været ønske om at få sortimentet forenklet ved at de bedste sorter blev fremhævet. Formålet med forsøget har da været: Ved sammenlignende systematiske kvalitetsbedømmelser og målinger at finde frem til de for forbrugeren mest dyrkningsværdige sorter. Det i denne beretning beskrevne forsøg har været udført ved statens forsøgsstation, Hornum, og Statens Væksthusforsøg, Virum, i

årene 1967 og 1968, og der har været 140 sorter med i forsøget.

Statens Væksthusforsøg havde ved forsøgets begyndelse ordførerskabet for Lave Roser og har forestået indsamlingen af sorterne, opformering af sorterne til forsøgene og planlægningen af forsøgets udplantning. Fra januar 1968 overtog Hornum ordførerskabet med Lave Roser og dermed også dette forsøg.

Tidligere sortsforsøg

Sortsforsøg med Lave Roser har tidligere været udført både i Danmark og andre lande. De forsøg, som har størst interesse for os, er de her i landet udførte, samt forsøgene i Norge. De tidligere danske sortsforsøg med Lave Roser blev varetaget af F.B.P. (Fællesudvalget for Bedømmelse og Prøvedyrkning af Prydplanter)

senere benævnt Prydplanteudvalget. Det sidst udførte sortsforsøg omfattende Floribunda og Polyantha roser og blev afsluttet i 1962 (*A. Klougart* og *L. Avellén*, 1962), og der blev anerkendt 12 sorter, medens 8 tidligere anerkendte sorter blev frataget anerkendelsen. Tilbage berettedes der om tidligere anerkendte sorter, som beholdt anerkendelsen i 1962. Til sammen var der 37 anerkendte sorter af Floribunda- og Polyantha roser.

Ved sidste sortsforsøg med Thehybrider blev der anerkendt 45 sorter af denne gruppe (*A. Klougart*, 1956). En del af de anerkendte sorter af Thehybrider er i dag ikke i produktion i Danmark.

I Norge har der været udført sortsforsøg med Floribunda- og Polyantha roser (klaseroser), men her vil kun de sidste tre forsøg blive omtalt (*Lundstad*, 1964, 1966 og 1968). De sorter, som i forsøgene i Norge findes at være de bedste, anbefales til dyrkning, men der foretages ingen anerkendelser. I beretningen fra 1964 anbefales 7 ud af 93 sorter i forsøget, i beretningen 1966 anbefales 5 ud af 67 sorter, og i beretningen fra 1968 anbefales yderligere 6 ud af 51 sorter. Fra de tre forsøg anbefales ialt 18 ud af ialt 211 sorter til dyrkning i Norge.

I et norsk sortsforsøg med Thebrider (*Lundstad*, 1968) har der været 52 sorter, og af disse anbefales 6 til dyrkning.

Beskrivelse og klassificering af Lave Roser

Gruppen Lave Roser omfatter følgende undergrupper: Thehybrider, Grandiflora-, Floribunda-, Polyantha- og Miniature roser.

Lave Roser benævnes somme tider »Moderne Roser«; populært mellem havefolk kaldes de også for haveroser, og flere andre betegnelser har været anvendt.

Af praktiske grunde er det dog bedst kun at have ét navn for gruppen, og det mest velegnede og beskrivende af de anvendte synes at være betegnelsen Lave Roser, som bl. a. anvendes i planteskolernes fælleskatalog.

Lave Roser inddeles igen i de ovennævnte grupper, hvis benævnelser anvendes internationalt, hvilket svarer helt til den opdeling, der an-

vendes af »The International Rose Registration Authority« (*Mc. Farland*, 1965). Grænsen mellem disse grupper er dog noget flydende, og nogle sorter står botanisk midt imellem et par af grupperne. Af praktiske grunde er det dog stadig hensigtsmæssigt at bevare denne gruppeopdeling.

Lave Roser er kendetegnet ved at være sorter med opret vækst, nogle sorter bliver ca. 20 cm høje, andre sorter ca. 100 cm høje, sjældent derover.

Skuddene er stærkt marvfyldte, og selv om de er forveddede, er de ret bløde. Dette bevirker, at skuddene fryser stærkt tilbage om vinteren. De mest hårdføre sorter dør ikke bort, men bryder igen villigt fra de nederste dele af grenene.

Sorterne indenfor denne gruppe kendetegnes også ved, at blomstringen sker på årsskuddene, sådan at nedfrysningen ingen betydning har for blomstringen. De blomstrer ret konstant sommeren igennem fra omkring 15. juni til frosten ødelægger dem. Der er dog tale om sortsforskelle.

Lave Roser er en stærkt forædlet gruppe, som er udviklet over en meget lang årrække; den første forædling formodes at ligge over 2000 år tilbage i tiden. Gruppen undergår til stadighed forandring ved ny forædling, hvorved der opnås bedre sorter.

Thehybrider (*H. T.*) benævnes i Danmark ofte som de storblomstrede roser, og betegnelsen ædelroser anvendes også en del. I Norge kaldes de for stilkroser, en udmærket betegnelse, som herhjemme kun har været meget lidt anvendt.

De rene thehybrider er kendetegnet ved, at blomsterne sidder enligt, sjældent 2-3 på hvert skud. Knopperne er store, oftest ret velformede, blomsterne store, fyldte, ofte med duft.

Grandiflora (*Gr.*) ligner meget Thehybriderne, men har flere blomster, 3-7 på hvert skud, knopperne er ret store, oftest velformede, blomsterne er fyldte, som regel mindre end hos Thehybriderne. Sorterne i denne gruppe er nærmest mellemformer mellem Thehybrider og Floribundaroser og forbinder de to grupper så-

dan, at det er svært at drage en grænse mellem dem.

Floribunda (F.) benævnes i Danmark ofte Polyantha hybrider og kaldes i daglig tale for buketrosor, fordi blomsterne er samlet i stande (en buket) for enden af rosenskuddene. Blomsterstanden varierer i størrelse fra sort til sort, fra 7-25 blomster, knopperne er mindre end hos Thehybriderne, blomsterne kan være enten enkle, halvfylde eller fyldte, oftest mindre i diameter end Thehybriderne, og duften er som regel svag eller mangler.

Polyantha (Pol.) kaldes i daglig tale buketrosor. Blomsterne er samlet i stande, med omkring 15-20 blomster, sjældent flere. Knopperne er små, korte, buttede, blomsterne er oftest fyldte, små, mindre i diameter end hos de forannævnte, og mangler duft.

Miniature (Min.) sorter er især kendetegnet ved at have en lav, kompakt vækst, og at have små, oftest fyldte blomster.

Grænsen mellem de beskrevne grupper er som nævnt meget flydende, og i praksis, i kataloger og plantelister inddeles sorterne højst i tre grupper, storblomstrede, buket- og miniaturosor. I forsøget har sorterne kun været opdelt i to grupper, storblomstrede og buketrosor, og den samme opdeling er anvendt i den øvrige del af denne beretning.

Storblomstrede rosor omfatter her Thehybriderne (H. T.) og nogle Grandiflora (Gr.) sorter. I tabel III over resultater af storblomstrede rosor, står anført forkortelsen for den gruppe sorterne af Mc.Farland (1965) henregnes til.

Buketrosor omfatter i denne beretning væsentligst *Floribunda* (F) sorter, men desuden *Polyantha* (Pol.) og *Miniature* (Min.), og nogle Grandiflora (Gr.) sorter. I Tabel II over resultater af buketrosor, står forkortelsen for den gruppe sorterne af Mc. Farland (1965) henregnes til.

Materialer og metoder

Opformering og udplantning

Indsamlingen af sorterne blev foretaget af Statens Væksthusforsøg.

Forsøget omfattede 140 sorter, 56 storblom-

strede, hvoraf 8 tidligere var anerkendt, 84 buketrosor, hvoraf 25 sorter var anerkendt.

Materiale af nogle sorter fandtes ved Statens Væksthusforsøg, og de øvrige sorter blev indsamlet fra danske planteskoler.

Opformering blev foretaget ved okulation i sommeren 1965 på Statens Væksthusforsøg. Som grundstammer blev anvendt *Rosa canina* »tornløs«.

Ved optagning og sortering i efteråret 1966 kunne der af de 117 sorter blive 15 første kvalitetsplanter, men af de 23 sorter kun 10 planter af hver sort.

Ved Virum blev der af alle 140 sorter i efteråret 1966 udplantet 10 planter af hver, og ved Hornum udplantedes i foråret 1967 5 planter af hver af de 117 sorter.

Sorterne blev udplantet i rækker med 1 m afstand imellem rækkerne og med 1 parcel for hver sort både ved Virum og Hornum. Afstanden mellem planterne i parcellen var 50 cm og mellem parcellerne 1 m.

Forsøgets pasning

Jorden mellem planterne i forsøget har været udækket i forsøgsperioden. Der er foretaget let kultivering mellem rækkerne, og ukrudtsbekæmpelsen er foretaget mekanisk. Ved Hornum blev der ikke foretaget vinterdækning, mens der ved Virum blev foretaget en jordhugning om efteråret. Beskæring er udført om foråret, alle døde grene blev skåret væk, og de friske grønne grene er beskåret efter normale beskæringsmetoder. Efter hvert blomsterflor, 2-3 gange i løbet af en sommer, blev de afblomstrede blomsterstande klippet bort.

Bekæmpelse af sygdomme er kun udført i begrænset omfang, idet vi ønskede en bedømmelse af, hvilke sorter der er mest modstandsdygtige overfor sygdomme, især meldug og stråleplet. Ved Virum blev i hele 1967 sprøjtet ret effektivt mod svampesygdomme, medens der i 1968 ved Virum og ved Hornum i 1967 og 1968 kun blev sprøjtet effektivt, regelmæssigt til ca. 1. juli, derefter kun enkelte sprøjtninger, når sygdomsangrebene blev meget kraftige.

I perioder med for lidt nedbør blev der ved Hornum foretaget kunstig vanding efter skøn, dette var tilfældet både i 1967 og 1968. Ved Virum blev der ikke foretaget kunstig vanding.

Indsamling af resultater

For at kunne afgøre rosenorternes dyrkningsværdi er det nødvendigt at analysere, hvilke karakteristika der betinger dyrkningsværdien.

Disse karakteristika kan grupperes i nogle egenskabsgrupper, f.eks. sortens sundhed, løv, vækstform, væksthøjde.

De fleste af disse egenskabsgrupper kan ikke gøres op ved egentlige målinger, men må vurderes ved bedømmelser (skøn).

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakterskala på 0-10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste og 0 det dårligste. Karakteren 0 anvendes dog kun som dumpekarakter for egenskaber, der kan gøre en sort komplet værdiløs, f.eks. hvis en sort hvert år fryser bort. Denne karakter har imidlertid ikke været anvendt i dette forsøg. Den sort, som i forsøget har det bedste »løv«, får for denne egenskab karakteren 10, og den sort, som har det dårligste »løv«, får karakteren 1. Karakteren 10 gives altså til den sort, som er nærmest den bedømte egenskabs optimum (det ønskelige), og karakteren 1 til den sort, som er nærmest den bedømte egenskabs minimum.

Fastlæggelse af optimum og minimum er sket uafhængigt indenfor hver af de to grupper, buketroser og storblomstrede roser.

For at undgå, at dommerne bevidst eller ubevidst måtte drage sammenligninger med individer af samme sort udenfor forsøget, er alle sorterne kun mærket med et nummer, og de er grupperet efter farve, hvilket yderligere gør sorterne vanskelige at genkende for dommerne.

For at en egenskab skal kunne bedømmes er det nødvendigt, at denne er veldefineret (Hammarlund, 1969).

Bedømmelserne i 1967 (tabel I) blev vurderet ved forskellige statistiske beregninger i samarbejde med L. Hammarlund, og det konstateredes, at ikke alle de bedømte egenskaber op-

fyldte disse betingelser. Dette gjorde sig især gældende for bedømmelsen af egenskabsgruppen »Blomsten«, som ikke var og ikke kunne defineres tilstrækkeligt klart til at give en tilfredsstillende nuanceret bedømmelse. Dette skyldes, at denne egenskabsgruppe egentlig består af en lang række egenskaber, som det ikke er muligt for dommeren at overskue ved bedømmelserne. Der måtte derfor foretages en opspaltning i en række veldefinerede egenskaber, såsom velformethed, fasthed m.m. (Figur 1), for at opnå en tilfredsstillende reproducerbarhed.

En lignende opspaltning ville antagelig også have været hensigtsmæssig for egenskaberne vækst og løv, men blev ikke gennemført i dette forsøg.

Ved bedømmelserne har der foruden forsøgsstationens personale medvirket en dommerkomité ved Virum og en ved Hornum, begge sammensat af repræsentanter for producenter og forbrugere, bl.a. planteskolefolk, konsulenter og landskabsarkitekter.

Det er nødvendigt, at dommerne forud for bedømmelserne instrueres for at gøre bedømmelserne ensartede og dermed karaktererne sammenlignelige. Instruktionerne var udarbejdet skriftligt, og de blev gennemgået med dommerne forud for hver bedømmelse.

Egenskaber

De karakteristika, som kendetegner en sorts dyrkningsværdi, kan på en naturlig måde grupperes i forskellige egenskabsgrupper.

Som eksempel skal nævnes, at de egenskaber, som vedrører en rosenorts vækst, samles i en egenskabsgruppe, som kaldes »Vækst«. Denne egenskabsgruppe kan deles op i flere egenskaber, f.eks. vækstform og -højde.

I det følgende vil de egenskabsgrupper og de egenskaber disse har været opdelt i ved bedømmelserne og registreringerne blive nævnt med en kort definition.

I tabel I findes en oversigt over de egenskaber, der har været bedømt eller registreret i forsøgsperioden, samt over sted og år disse bedømmelser har været udført.

Sundhed. At en sort er fri for sygdomme (sund) er en af de væsentlige betingelser for en sorts dyrkningsværdi, og det er derfor vigtigt at bedømme sundheden så sikkert som muligt.

Sundheden er bedømt i sin helhed på den måde, at alle sygdomsangreb er bedømt samlet. For det kraftigste angreb er givet karakteren 1, for ingen angreb 10, og karaktertal mellem 1 og 10 udtrykker angrebsstyrken.

I forsøget har desuden følgende sygdomme været bedømt hver for sig:

Meldug, der skyldes angreb af *Sphaerotheca pannosa*.

Stråleplet, der skyldes angreb af *Diplocarpon rosae*.

Gråskimmel på blomsten, der skyldes angreb af *Botrytis cinerea* og viser sig som små pletter på kronblade, og det er styrken af disse angreb, som er bedømt.

Andre sygdomme omfatter væsentligst purpurlet (*Sphaceloma rosarum*), rosenrust (*Phragmidium* spp) og enkelte andre angreb af mindre betydning.

Almindeligt indtryk er en slags egenskabsgruppe, som egentlig omfatter samtlige egenskaber. Bedømmelsen gives ud fra det indtryk en dommer umiddelbart får af en sort, når han ser den. På denne måde bliver det den eller de egenskaber, som er mest iøjnefaldende, der bliver taget mest i betragtning. Ved statistiske beregninger viste det sig, at »Almindeligt indtryk« var stærkt korreleret (sammenhængende) med bedømmelserne af vækstformen, og det kan dermed fastslås, at ved de udførte bedømmelser var sorterens vækstform en af de egenskaber, der var mest iøjnefaldende.

Af de samlede bedømmelser af »Almindeligt indtryk« er der beregnet et delværdital (tabel II og III), og denne værdi indgår i værditallet. *Vækst* er en egenskabsgruppe, der består af alle egenskaber vedrørende væksten. I forsøget har den været opdelt i to egenskaber.

Vækstform omfatter vækstformen i sin helhed, god eller dårlig, det kan bl.a. være harmonisk vækst, bløde eller stive grene, ranglet eller tæt vækst. Af de samlede bedømmelser er der

udregnet et delværdital (tabel II og III) som indgår i værditallet.

Væksthøjde er den højde som sorterne opnår, og denne er i forsøget opmålt om efteråret. Registrering af væksthøjden er ikke som de øvrige egenskaber indregnet i værditallet (tabel II og III).

Løv er en egenskabsgruppe omfattende løvet i sin helhed. Den har ikke været opdelt i forsøgsperioden.

Ved bedømmelserne er der bedømt, om løvet som helhed er kønt, hvilket omfatter om der er for mange eller for få blade, om bladene er for store eller for små, om løvet er for åbent eller for tæt, og om det er vel placeret.

De samlede bedømmelser af »Løv« er beregnet som et delværdital (tabel II og III), og dette indgår i værditallet.

Blomsterrigdom er en egenskabsgruppe omfattende den farveflade en sort giver, altså antallet af blomster og disses størrelse, vurderet i sammenligning med planternes vækst (væksthøjde og vækstform). Blomsterrigdommen er bedømt samlet som en egenskab, og karaktererne for hver sort er sammenregnet til et delværdital (tabel II og III), som indgår i værditallet.

Blomstringsperiodens længde. Ved ugentlige inspektioner er tidspunktet for blomstringens begyndelse og afslutning registreret.

Som definition for blomstringens begyndelse eller afslutning er anvendt det kriterium, at alle planter indenfor en given sort skal være begyndt at blomstre, d. v. s. have 10 % af knopperne, som viser farve, eller at $\frac{3}{4}$ af planterne skal have blomster som er fuldt udviklet.

På grundlag af disse registreringer er sorterens antal blomsterdage udregnet (tabel II og III). For at dette kunne indregnes i værditallet, er antallet af blomsterdage endvidere omregnet til karakterskalaen 1-10. Alle sorter med mindre end 60 blomsterdage har fået karakter 1 (der var ingen sorter under 60 dage) og sorten (sorterne) med de fleste blomsterdage har fået karakteren 10. Ud fra disse karakterer er be-

regnet et delværdital (tabel II og III), som indgår i værditallet.

Blomsten er en egenskabsgruppe som omfatter alle de egenskaber, der vedrører blomsten. De af blomstens egenskaber, som har været bedømt, er opført nedenfor. I 1967 blev disse egenskaber dog bedømt samlet som »Blomstens egenskaber«, dog ikke indbefattet »Duft«.

Velformethed ved udspring er bedømt på det 1. nopstadium, hvor en rose normalt anvendes til afskæring, d. v. s. som stor knop, lige før denne udfoldes helt.

Klædelighed ved afblomstring er en egenskab, hvorunder der er bedømt om blomsterne ved afblomstringen bliver uklædelige, herunder indbefattet om kronbladene bliver visne, misfarvede, blege eller får andre misklædende tegn. (Se også »Selvrensning«).

Regn er en egenskabsbetegnelse, hvorunder blomstens følsomhed overfor regn er bedømt. Bedømmelserne er udført i regnvejrperioder, eller nogle dage efter regnvejr, og følsomheden konstateres ved at knopper og blomster rådner.

Selvrensning. Under denne betegnelse bedømmes sorterens varierende evne til at rense sig selv, d. v. s. om visne kronblade bliver hængende og skæmmer.

Denne egenskab har, sammen med egenskaben klædelighed ved afblomstringen, stor betydning for en sorts dyrkningsværdi til store beplantninger, hvor afpudding af falmede og visne blomster i praksis er umuligt. Udfra de karakterer, som er givet de to egenskaber, er derfor beregnet et selvstændigt delværdital, opgivet i tabel II og III.

Placering omfatter blomsternes placering, indbefattet om de sidder frit, er skjult af løvet, eller på anden måde dårligt placeret på planten.

Stilkstivhed omfatter blomsterstilkens stivhed; om denne er for blød, sådan at blomsten er hængende eller nikkende.

Farverenhed er en egenskab, hvorunder der er bedømt om blomsten som helhed har en skæmmende uren farve, eller om den har skæmmende farvepletter, der afviger fra hovedfarven, f.eks. sorte kronbladrande hos de røde

rosen, røde prikker på de yderste kronblade hos de røde og gule sorter. Bedømmelsen er udført på nyudsprungne blomster.

Misfarvninger omfatter, om blomsten har typiske misfarvninger, såsom hvide eller ufarvede streger og pletter på kronbladene.

Blegning omfatter en bedømmelse af om kronbladene falmer, så dette skæmmer sorten.

Blåfarvning omfatter en bedømmelse af, om kronbladene blåfarves på en skæmmende måde.

Andet farveskifte omfatter om kronbladene på anden måde end blegning og blåfarvning ændrer farve på en skæmmende måde, f.eks. bliver nogle røde sorters kronblade kedeligt sorte.

Blakkethed. Med dette menes, om kronbladenes farve ved ældning får en blakket, grynet farve som skæmmer.

De fire sidstnævnte egenskaber omfatter alle blomstens farveforandringer fra udspring til afblomstring. Ved bedømmelse er der kun givet fradrag i karaktererne, hvis farveforandringerne er udpræget skæmmende, og jo hurtigere efter udspring dette sker, desto lavere karakterer gives.

Frost. Denne egenskab omfatter kun blomstens følsomhed overfor frost, og bedømmelsen udføres efter første nattefrost om efteråret.

Pjuskethed omfatter, om blomsten før kronbladene falder af får et skæmmende pjusket eller sjusket udseende.

Blomsterstanden er en egenskab som omfatter, om blomsterstanden er pænt opbygget, eller om den er for tæt eller for åben.

Hybensætning. Under denne egenskab er der bedømt, om sorterne sætter hyben, jo flere hyben, desto dårligere, idet dette nedsætter blomsterrigdommen.

Farve. Denne egenskab har dommerne bedømt udfra det umiddelbare indtryk, om farven er god, mindre god eller dårlig.

Bedømmelserne af denne egenskab har ikke givet noget godt resultat, men karaktererne har givet et glimrende beregningsgrundlag for, hvor stærkt farven er korreleret med bedømmelsen af andre af blomstens egenskaber.

Duft. Denne egenskab omfatter duftens styr-

ke. Ud fra karaktererne for denne egenskab alene er beregnet et delværdital (tabel II og III).

Karaktererne fra alle egenskaberne under egenskabsgruppen »Blomsten« er for hver sort sammenregnet til et delværdital (tabel II og III), som er indregnet i værditallet.

Frostfjorhed. Der er i forsøgsperioden om foråret udført registreringer af bortfrosne planter (se afsnit: Resultater). Nedfrysningensgraden af grenene er ikke bedømt, idet det er umuligt at afgøre, hvorvidt en sort er dårligere, fordi den

er nedfrosset til 5 cm over jordens overflade, end hvis den kun var frosset tilbage til 10 cm over jordens overflade. Hvis nedfrysningensgraden af grenene (uden at planten dør bort) betyder noget for sortens dyrkningsværdi, vil det komme til udtryk ved bedømmelsen af de andre egenskaber, f.eks. ved dårligere vækst og blomsterrigdom.

En af vanskelighederne ved bedømmelserne har været, at ingen i realiteten kan beskrive, hvorledes en god rose bør se ud. Nogle ønsker

Tabel I. Oversigt over egenskaber, samt år og sted for deres bedømmelse eller registrering

	Egenskaber	1967		1968	
		Hornum	Virum	Hornum	Virum
1	Meldug	P	—	P	P
2	Stråleplet	P	—	P	P
3	Gråskimmel på blomster	—	—	P	—
4	Andre sygdomme	—	—	P	—
5	Sundhed (helhed)	D	—	D	D
6	Alm. indtryk	D	D	D	D
7	Vækstform	D	—	D	D
8	Løv	D	—	D	D
9	Blomsterrigdom	D	—	D	D
10	Blomstringsperiodens længde	—	—	M	—
(11-28)	Blomsten (egenskabsgruppe)	D	—	—	—
11	Velformethed (knoppen)	—	—	D	D
12	Klædelighed ved afblomstring	—	—	D	D
13	Regn	—	—	P	—
14	Selvrensning	—	—	P	—
15	Placering	—	—	P	—
16	Stilkstivhed	—	—	P	—
17	Farverenhed	—	—	—	—
18	Misfarvning	—	—	P	—
19	Blegning	—	—	P	—
20	Blåfarvning	—	—	P	—
21	Andet farveskifte	—	—	P	—
22	Blakkethed	—	—	P	—
23	Frost	—	—	P	—
24	Pjuskethed	—	—	P	—
25	Blomsterstanden	—	—	P	—
26	Hybensætning	—	—	P	—
27	Fasthed	—	—	D	D
28	Farve	—	M	D	D
29	Duft	—	—	D	D
30	Væksthøjde	M	M	M	M

Forklaring til tabel I: — betyder ikke vurderet

D » bedømt af dommerkomiteer

P » bedømt af personale

M » målt eller registreret af personale

store blomster, andre foretrækker små eller mindre blomster. For nogle er indbegrebet af en rose den helt enkle blomst, andre holder mest af stærkt fyldte blomster.

De egenskaber, som ikke har kunnet defineres sådan, at dommerne har kunnet forsynes med blot nogenlunde direktiver om, hvordan pågældende egenskabs optimum og minimum bør være, er udeladt af bedømmelser; dette gælder f.eks. blomsternes størrelse og fyldthed.

Beregning af forsøgsresultaterne

De tal, som i forsøgene fremkommer ved gentagne målinger og bedømmelser, bør på en eller anden måde regnes sammen til nogle gennemsnitstal for at være overskuelige, således at man kan vurdere, hvilke sorter der i forsøget har vist sig at være de mest dyrkningsværdige.

De egenskaber som er bedømt i forsøget er angivet i tabel I. De vigtigste af disse egenskaber er bedømt gentagne gange i løbet af en sæson. Af disse gentagne bedømmelser er beregnet et aritmetisk (almindeligt) gennemsnit af karaktertallene for hver egenskab ved hvert forsøgssted og -år, f.eks. er »Løv« bedømt 11 gange ved Virum i 1968, og af disse bedømmelser er beregnet et gennemsnit.

De gennemsnitlige karaktertal for hver egenskab er derefter sammenregnet til nogle delværdital og værdital (tabel II og III). Ved beregningerne må der tages hensyn til, at ikke alle egenskaber betyder lige meget for en sorts dyrkningsværdi. Det er således let at afgøre, at det betyder mere, at en sort er fri for meldug, end om blomsten ikke blåfarves.

Der må derfor i beregninger indlægges nogle vægte, hvis størrelse afhænger af betydningen af de forskellige egenskaber.

Beregningsmetode. Beregningen af karaktertallene til værdital er dels foretaget som aritmetisk (almindeligt) gennemsnit, og dels som produkt. Beregning af et værdital som et produkt af de enkelte karakterer har den fordel, at lave karakterer, f.eks. karakteren 1 får større virkning på værditallet, d. v. s. trækker dette kraftigere nedad, end hvis det var beregnet som et aritmetisk gennemsnit.

Den anvendte metode til beregning af værditalle som et produkt er beskrevet af Christensen og Brander (1970). De redegør for metodens anvendelse og sammenligner denne med beregning af de samme tal som et aritmetisk gennemsnit, og der gives forklaring på konsekvenserne på et talmateriale. Også anvendelse af forskellige vægte for nogle egenskaber er der gjort rede for.

Omregning af værdital til forholdstal. En af vanskelighederne ved at anvende karaktertal, der jo ikke udtrykker fysiske men relative størrelser, er, at disse ikke umiddelbart kan sammenlignes fra et forsøg til et andet. Som følge deraf vil også beregnede værdital være relative størrelser, uanset om disse er beregnet som et aritmetisk gennemsnit eller som et produkt. Kontrolberegninger har vist, at de fremkomne beregnede tal er normalt fordelt, og det skulle derfor være tilladt at sammenligne sorterne ud fra deres gennemsnit og deres standardafvigelse.

Idet vi har ønsket, at værditalle skulle falde indenfor et talområde på ca. 0–200, er gennemsnittet i hvert enkelt tilfælde sat = 100, og vi har da værditallet som et forholdstal med et gennemsnit på 100. Alle tallene er derefter omregnet i forhold til dette gennemsnit ud fra deres standardafvigelse.

Ved denne beregningsmetode vil kun ca. 5 % af tallene være under 33 og over 167, og kun i ca. 3 tilfælde ud af 1000 vil der være tal over 200, eller under 0. I dette forsøg kom 'Peace' over 200 (tabel II og III).

En mere udførlig forklaring på beregning af et værdital ud fra gennemsnittet og standardafvigelsen i et talmateriale som det foreliggende, er givet af Christensen og Brander (1970).

Vægte. Hvilke vægte der bør anvendes ved beregningen af delværdital og værdital er svært at afgøre.

Gennem samtaler med rosenudvalget, dommerne og andre interesserede personer, har man fundet frem til følgende vægte:

Når en rose er fuldt frostfør, betyder en god vækst og et godt løv tilsammen ca. 25 % af dyrkningsværdien, blomsterrigdommen og

Nr.	Egenskaber karaktertal	Vægte		Nr.	Egenskabsgrupper delværdital	Vægte		
		faktor	%			faktor	%	
1	Meldug	5x	(= 25)	→ 1	Sundhed	5x	(= 25)	} → Værdital
2	Stråleplet	5x	(= 25)					
3	Gråskimmel	3x	(= 15)					
4	Andre sygdomme	3x	(= 15)					
5	Sundhed	4x	(= 20)					
6	Almindeligt indtryk			→ 2	Alm. indtryk	1x	(= 5)	
7	Vækst			→ 3	Vækst	2x	(= 10)	
8	Løv			→ 4	Løv	2x	(= 10)	
9	Blomsterrigdom			→ 5	Blomsterrigdom	2x	(= 10)	
10	Antal blomsterdage			→ 6	Ant. blomsterdage	3x	(= 15)	
11	Velformethed	3x	(= 15)	→ 7	Blomstens egenskaber I	2½x	(= 12,5)	
12	Uklædelighed	5x	(= 25)					
13	Regn	5x	(= 25)					
14	Selvrensning	2x	(= 10)					
15	Placering	3x	(= 15)					
16	Stilkstivhed	2x	(= 10)					
17	Farverenhed	1x	(= ca. 5,9)	→ 8	Blomstens egenskaber II	2½x	(= 12,5)	
18	Misfarvning	2x	(= ca. 11,8)					
19	Blegning	2x	(= ca. 11,8)					
20	Blåfarvning	1x	(= ca. 5,9)					
21	Andet farveskifte	1x	(= ca. 5,9)					
22	Blakkethed	1x	(= ca. 5,9)					
23	Frost	1x	(= ca. 5,9)					
24	Pjuskethed	1x	(= ca. 5,9)					
25	Blomsterstanden	1x	(= ca. 5,9)					
26	Hybensætning	1x	(= ca. 5,9)					
27	Fasthed	1x	(= ca. 5,9)					
28	Farve	1x	(= ca. 5,9)					
29	Duft	3x	(= ca. 17,4)					

Fig. 1. Oversigt over metode ved beregning af værdital for Lave Roser, Hornum 1968.

blomstringsperiodens længde 25 %, blomstens forskellige egenskaber 25 % og sundheden de sidste 25 % af dyrkningsværdien.

De vægte, som er anvendt ved beregningen af delværditalene og værditalene for Hornum 1968, er anført i Fig. 1. Ved beregningen af værditalene for Virum 1968 og Hornum 1967 har der været færre egenskaber bedømt, og følgelig kunne vægtene ikke være identiske med de for Hornum 1968 anvendte vægte, men forholdet mellem vægtene er det samme ved beregningerne for hvert år og sted.

Delværdital og værdital. Beregninger af

værditalene er udført for hvert forsøgssted og -år for sig.

Beregninger er udført i to tempi, som vist i fig. 1. Først er der udfra egenskabernes gennemsnitlige karaktertal med forskellige vægte for hver egenskabsgruppe beregnet et delværdital. Blomsten er delt i to grupper ved beregningen. Disse delværdital er derefter med forskellige vægte beregnet sammen til et værdital for hvert forsøgssted og -år.

Af de 4 fremkomne delværdital er der for hver egenskabsgruppe beregnet et gennemsnit (aritmetisk), og disse tal er derefter omregnet

til forholdstal ved den tidligere anførte metode. De fremkomne delværdital står anført i tabel II og III for hver enkelt sort.

Foruden delværditalene for hver egenskabsgruppe er der, som anført under afsnittet egenskaber, beregnet et delværdital for egenskaben »Duft«, og sammenlagt udgør »Selvrensning og Klædelighed ved afblomstring« et delværdital. Begge disse delværdital er ligeledes anført i tabel II og III.

De samlede værdital er beregnet som et aritmetisk gennemsnit udfra værditalene for de enkelte år og steder. Beregningen af det samlede værdital er, som alle øvrige beregninger, udført udfra værditalene, før disse er omregnet til forholdstal. Ved beregningen af det samlede værdital er der ikke lagt lige stor vægt på de 4 værdital, idet der, som tidligere anført, ikke har været bedømt lige mange egenskaber de forskellige år og steder (tabel I).

Der er anvendt følgende vægte:

Værdital, Virum	1967 × 1 (= 10 %)
Værdital, Hornum	1967 × 2 (= 20 %)
Værdital, Virum	1968 × 3 (= 30 %)
Værdital, Hornum	1968 × 4 (= 40 %)

Efter at beregningen af hvert enkelt værdital og det samlede værdital er udført, er disse hver for sig omregnet til forholdstal ved den tidligere omtalte metode, og det er disse omregnede værdital som er anført i tabellerne II og III.

Resultater

I afsnittet »Egenskaber« er beskrevet de egenskaber, som har været bedømt eller registreret i forsøgsperioden. I forsøget er der for de beskrevne egenskaber fremkommet en stor datamængde, hvis anvendelighed er afhængig af en beregningsmåde, som har til formål at give de indhøstede resultater den størst mulige vejledningsværdi. Bestemmelsen af sorterens »Frostfærdighed« viste, at der i forsøget ved Hornum ikke døde nogen planter; ved Virum døde kun få planter af enkelte sorter, så få, at der udfra disse resultater ikke kan drages anden konklusion, end at alle sorter er til-

strækkeligt frosthøje i normale vintre her i landet.

De udførte målinger af sorterens væksthøjde er anført i tabel II og III.

De indsamlede data for de øvrige egenskaber er efter beregning til delværdital og værdital angivet i tabel II og III. Af tabel II fremgår for sorten '*Schneewittchen*', at den klassificeres som en Floribunda (F.), at den tilhører den hvide farvegruppe, og at farven er ren hvid. Af kolonne D fremgår, at den har et samlet værdital på 186, og at dette er det højeste indenfor den hvide farvegruppe. '*Schneewittchen*' er med andre ord den hvide buketrose, som har den største dyrkningsværdi. Det fremgår endvidere af kolonnerne S, T, U og V, at sorten har opnået det højeste værdital blandt de hvide sorter ved hvert forsøgsår og -sted.

Af delværditalene kan ses, at samme sort har de højeste delværdital for de fleste egenskabsgrupper blandt de hvide sorter, og at delværditalene alle er over gennemsnittet. Det laveste delværdital for '*Schneewittchen*' er »Blomstringsperiodens længde«, som kun er lidt over gennemsnittet, og dette kan sammenlignes med det reelle »Antal blomsterdage« 115 (kolonne Z). Af delværditallet for »Sundhed«, som ved beregning af værditallet er tillagt 25% vægt, fremgår, at '*Schneewittchen*' er blandt de sundeste buketroser i forsøget.

Sammenligner vi '*Schneewittchen*' med '*La Paloma*', bemærkes det, at sidstnævnte for »Sundhed« og »Løv« ligger højere end '*Schneewittchen*', men at '*La Paloma*' for »Blomstringsperiodens længde« ligger meget lavt, og at flere af de øvrige delværdital er noget lavere end for '*Schneewittchen*', og at det samlede værdital derfor også er noget lavere end for '*Schneewittchen*'.

Af sorterne i den gule farvegruppe fremgår, at '*Allgold*' i det samlede værdital er betydeligt bedre end de øvrige gule sorter. Delværditalene for '*Allgold*' ligger næsten alle over gennemsnittet. Delværditallet »Blomsterrigdom« er imidlertid kun 82. Sammenlignes disse tal med '*Hakuun*', ses at denne sort er betyde-

Tabel II. Buketroser. Delværdital, værdital, væksthøjde og antal blomsterdage

Alle delværdital og værdital er anført som forholdstal, hvor 100 udtrykker gennemsnittet for pågældende egenskabsgruppe.

Nærmere forklaring til de enkelte kolonner findes i fodnote.

Farvergrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe		Blomstens fyldthed	Delværdital										Værdital for år og sted				Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
		A	B		Farve	Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed vef af blomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968		
				C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
Hvide																				
	'Irene af Danmark'...	F.	hvid	f	108	103	108	115	85	122	99	142	102	125	90	130	89	110	55-70	104
	'Schneewittchen'....	F.	ren hvid	f	186	152	177	149	152	162	115	175	155	146	172	176	195	148	75-110	115
	'La Paloma'.....	F.	crème-hvid	f	141	166	124	127	166	109	47	151	134	149	96	146	158	126	80-100	88
	'Yvonne Rabier'....	Pol.	ren hvid	f	118	128	92	122	119	123	108	120	91	172	83	91	138	125	50-60	111
	Katharina Zeimet'...	Pol.	ren hvid	f	105	114	87	85	77	132	124	101	57	149	96	64	87	134	40-50	118
	'Lullaby'.....	Pol.	hvid med svagt rosa	f	124	130	109	108	104	112	124	114	87	98	121	98	89	144	40-50	118
Gule																				
	'Hakuun'.....	F.	crème-hvid, sv. rosa*)	h	112	88	118	115	92	152	120	91	89	107	134	86	106	111	50-70	115
	'Goldilocks'.....	F.	dyb gul til crème	f	20	48	4	0	30	44	72	74	45	106	32	54	40	25	30-50	94
	'Rimosa'.....	F.	citron-gul	h	71	68	78	48	71	93	113	103	86	113	73	27	57	89	40-60	111
	'Allgold'.....	F.	klar gul	f	154	143	151	120	126	82	120	160	155	92	159	117	100	169	50-70	115
	'Goldjuwel'.....	F.	guld-gul	f	53	72	56	27	53	57	42	113	92	74	85	71	76	39	30-50	80
	'Goldschatz'.....	F.	dyb guld-gul	f	110	95	130	75	104	59	85	172	134	160	129	160	146	50	50-80	101
	'Zambra'.....	F.	nasturtium-orange & gul.....	h	77	63	86	87	70	74	104	112	59	116	90	79	118	57	45-70	108
	'Geisha Girl'.....	F.	mellem-gul	f	94	84	84	82	87	111	—	85	127	116	90	—	103	—	80-100	—
	'Sandringham'.....	F.	gul	h	110	139	105	110	127	111	85	86	98	135	98	94	121	110	80-110	101
	'Gelbe Holstein'....	F.	gul (til citron-)	h	97	123	90	103	140	121	86	82	63	117	70	123	100	94	70-100	104

Tabel II (fortsat)

Delværdital

Værdital for år og sted

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe	Farve	Blomstens fyldthed		Delværdital										Værdital for år og sted				
				Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968	Hornum 1968	Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage	
		A	B	C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
Laks-laks orange		A	B	C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
'Tip Top'	F.		laks-rosa	h	53	79	67	21	54	48	63	93	68	106	83	70	98	30	30-40	90
'Siesta'	F.		lys cinnober-rød*)	h	98	106	109	120	113	69	97	111	100	118	90	126	108	81	50-70	108
'Queen Dina'	Gr.		dyb skarlagen	f	65	95	81	74	72	60	70	77	54	109	85	97	72	53	60-80	97
'Dacapo'	F.		dyb laks-rosa	f	60	68	54	32	25	19	134	105	82	160	103	42	51	72	50-80	122
'Pernille Poulsen'	F.		laks-rosa	f	108	110	118	107	89	95	104	90	63	138	136	82	83	116	50-80	108
'Tivoli'	F.		rosa & gul	f	100	109	110	143	136	85	76	74	43	117	116	149	101	68	60-90	97
'Border Coral'	F.		korall-laks	h	53	44	50	82	87	15	-	16	90	78	78	-	55	-	50-70	-
'Elizabeth of Glamis'	F.		laks	f	142	124	140	146	119	70	138	153	103	162	147	142	110	136	60-90	125
Orange-røde																				
'Allotria'	F.		orange-skarlagen	f	138	148	126	141	152	111	104	127	163	66	90	136	120	147	60-80	111
'Atomflash'	F.		skarlagen-orange	f	104	118	102	101	128	123	108	89	85	69	70	104	105	114	70-100	111
'Concerto'	F.		spectrum-rød	h	106	113	133	112	115	123	0	144	168	66	129	123	90	92	70-90	61
'Farandole'	F.		cinnober	f	117	113	131	131	113	171	70	94	97	80	98	102	142	108	60-80	97
'Fidelio'	Gr.		karmoisin-rød	f	109	107	102	128	129	109	134	77	50	156	103	103	103	111	70-90	122
'Horrido'	F.		ren blodrød	h	123	108	134	126	109	137	104	130	126	94	116	133	122	107	60-80	111
'Hurra'	F.		orange-rød	f	88	100	93	81	100	69	120	95	81	122	85	89	104	83	60-90	115
'Irish Wonder'	F.		skarlagen	f	113	96	137	87	79	108	101	141	139	100	136	106	59	128	60-80	108
'Korona'	F.		orange-skarlagen	f	123	127	130	120	115	105	115	101	116	80	116	91	116	131	80-100	115
'Marlena'	F.		karmoisin-skarlagen	h	101	96	104	82	68	114	138	122	132	94	98	83	87	116	30-50	125
'Olé'	Gr.		cinnober-rød	f	65	78	61	56	79	55	-	75	138	66	65	-	82	-	70-90	-
'Orange Triumph'	Pol.		orange	h	109	107	111	110	121	132	102	111	89	83	83	151	86	106	60-80	112
'Paprika'	F.		tegl-rød	h	123	124	112	92	141	92	104	137	153	83	121	108	124	116	50-70	108
'Sarabande'	F.		lys orange-rød	h	127	122	131	90	104	71	-	82	148	66	142	-	113	-	50-70	-
'Toni Lander'	F.		laks-orange	f	93	65	111	104	106	91	124	88	62	78	136	72	78	94	60-90	118
'Valeta'	F.		cinnober-rød	f	68	62	70	104	84	106	97	98	74	98	52	89	76	73	50-80	107

(fortsættes)

Tabel II (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe	Farve	Blomstens fyldthed	Delværdital										Værdital for år og sted					
					Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968	Hornum 1968	Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
Mørkerøde		A	B	C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
	'Alain'.....	F.	karmin-rød	h	82	71	82	111	87	121	88	121	118	94	52	111	69	94	60-80	104
	'Brennende Liebe'...	Gr.	skarlagen	f	99	118	99	114	142	65	104	90	116	91	70	84	130	100	80-110	108
	'Europeana'.....	F.	mørk karmoisin	f	170	137	170	171	145	151	94	157	160	104	172	157	170	139	70-80	104
	'Frensham'.....	F.	dyb skarlagen	h	94	87	93	108	111	112	124	197	135	92	60	76	119	104	80-100	118
	'Helsingør'.....	F.	skarlagen	h	79	92	81	66	77	68	86	137	130	82	65	103	67	87	60-80	105
	'Lilli Marleen'.....	F.	karmoisin-spectrum-rød.....	f	168	120	176	157	119	141	139	151	156	95	167	130	131	171	60-80	125
	'Moulin Rouge'.....	F.	spectrum-rød	f	46	113	63	48	56	26	—	86	131	79	52	91	58	38	40-50	63
	'Nina Weibull'.....	F.	mørkerød	f	163	157	152	163	126	139	102	125	101	99	172	148	113	161	60-80	112
	'Olala'.....	F.	blodrød	h	145	142	116	140	149	115	150	107	128	93	98	91	142	168	80-100	129
	'Ruth Leuwerik'....	F.	klar rød	f	119	121	115	126	130	112	124	111	102	109	98	122	128	110	60-80	118
	'Schweizer Gruss'...	F.	okseblod-rød	h	125	103	118	107	120	143	—	77	162	85	111	—	133	—	60-70	—
Kirsebærrøde																				
	'Kirsten Poulsen'....	F.	klar skarlagen	e	125	89	116	112	99	140	150	119	137	80	136	65	135	130	80-100	129
	'Rødhætte'.....	F.	klar kirsebær-rød	h	82	55	67	117	85	103	143	98	118	69	50	46	155	79	40-50	125
	'Manja Mourier'....	Gr.	kirsebær-rød	f	80	93	94	70	63	79	74	72	107	91	136	46	116	63	80-100	97
	'Nina Poulsen'.....	F.	klar rød	h	75	89	78	107	79	55	—	23	106	66	78	—	86	—	60-80	—
	'Joseph Guy'.....	F.	kirsebær-kamoisin	h	44	28	39	63	37	101	90	87	101	73	47	20	62	69	40-60	101
	'Betty Prior'.....	F.	mørk karmin-rød	e	104	67	112	107	71	160	—	48	132	66	103	—	109	—	80-100	—
Lyserøde																				
	'Buisman's Triumph'	F.	klar lyserød	h	124	125	131	120	142	116	118	98	101	75	124	157	124	94	90-120	118
	'Else Poulsen'.....	F.	lys rosa-rød	h	73	33	93	105	85	135	134	81	97	87	78	77	70	82	75-100	122
	'Fru Julie Poulsen'..	F.	æblemøst-rosa	e	88	82	101	75	83	100	150	64	95	80	121	82	61	96	70-80	129
	'Fru Inge Poulsen'..	F.	fersken-rosa	f	68	70	67	95	48	108	90	91	71	73	60	67	58	91	70-90	101

Tabel II (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe	Farve	Delværdital										Værdital for år og sted						
				Blomstens fyldthed	Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968	Hornum 1968	Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
		A	B	C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
Lyserøde (fortsat)																				
	'Danish Pink'.....	F.	dyb lyserød	e	135	154	141	119	128	129	55	119	106	112	149	140	127	111	80-100	87
	'Heidekind'.....	F.	klar lyserød	f	67	85	75	78	88	67	21	94	83	75	108	67	73	61	60-70	73
	'Poulsens Pink'.....	F.	lys rosa og gul	h	92	97	91	99	81	72	90	113	89	104	103	84	0	74	60-80	101
	'Poulsens Grupperose'	F.	klar lyserød	h	73	58	88	89	51	80	143	84	73	78	80	54	71	91	80-100	125
	'Kellerrisrosen'.....	F.	lyserød & gylden	h	95	92	92	129	84	110	134	75	71	82	103	100	82	98	70-90	122
	'Lilibet'.....	F.	lys rosa	f	66	82	63	69	84	84	58	91	58	107	73	54	105	64	50-70	90
	'Polka'.....	F.	vinrød	f	74	40	77	94	48	100	—	14	88	44	74	—	78	—	50-60	—
	'Paddy McGredy'...	F.	dyb rosa-rød	f	82	56	85	101	56	48	—	78	138	81	117	—	67	—	40-50	—
	'Marchenland'.....	F.	(laks)-rosa	h	100	134	89	48	127	118	118	68	80	103	106	122	79	95	90-120	118
	'Ellen Poulsen' lysrosa	Pol.	lys rosa	f	58	82	36	47	71	96	120	61	58	94	60	69	56	71	40-55	115
	'Ellen Poulsen' mørkrosa	Pol.	mørk rosa	f	54	69	41	56	59	83	120	69	63	83	60	76	39	70	40-55	115
	'Frau Astrid Spath'..	F.	karmin-rosa	h	75	58	72	99	63	119	—	49	106	66	70	—	91	—	50-60	—
	'Erna Grootendorst'.	F.	dyb karmoisin	h	42	51	42	75	53	91	—	16	88	66	35	—	71	—	50-60	—
	'Orléans Rose'.....	Pol.	karmoisin-rosa	h	103	116	102	113	96	131	102	75	76	75	103	140	51	109	60-70	112
Tofarvede																				
	'Columbine'.....	F.	crème-gul & lyserød	f	105	153	101	103	139	57	101	74	79	157	85	100	142	91	70-90	108
	'Sundance'.....	F.	orange-gul til rosa	h	88	103	100	103	93	76	79	97	95	80	103	91	99	77	75-90	97
	'Charleston'.....	F.	gul & karmoisin-rød	h	77	61	86	113	85	70	113	94	50	69	96	93	73	74	50-70	111
	'Rumba'.....	F.	laks-orange	f	82	79	69	94	96	104	134	82	35	97	83	81	82	90	50-80	122
	'Samba'.....	F.	guld-gul & ildrød	f	82	52	96	137	119	108	72	97	50	71	90	105	83	73	50-80	94
	'Folie d'Espagne'....	F.	gul & karmoisin-rød*)	h	165	135	143	152	146	162	88	151	138	66	151	159	167	134	80-100	103

(fortsættes)

Tabel II (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgrupper	Farve	Delværdital												Værdital for år og sted				
				Blomstens fyldthed	Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved aflomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968	Hornum 1968	Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
Miniature		A	B	C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
		Min. laks-koral		f	96	117	82	87	76	129	90	87	61	100	83	72	51	138	40- 50	104
		Min. lyserød		f	123	44	134	82	120	111	—	61	106	91	142	—	107	—	40- 60	—
		Min. karmin-rød		f	145	151	108	145	138	161	134	106	94	66	98	115	151	152	35- 60	122

Forklaring til tabel II.

Kolonne A. Klassificeringsbetegnelse Gr. = Grandiflora, F. = Floribunda, Pol. = Polyantha og Min. = Miniature.

» B Farvebetegnelser er oversat fra McFarland Modern Roses 1965, undtagen*) som er taget fra planteskolekataloger.

» C Blomstens fyldthed. Betegnelserne f = fyldt (over 15 kronblade), h = halvfyldt (fra 7-15 kronblade), e = enkelt (5 kronblade).

De øvrige kolonnens (D-Z) betegnelser er nærmere forklaret i afsnittet »Egenskaber« side 99, og benævnelserne delværdital og værdital er forklaret i afsnittet »Beregning af forsøgsresultater«, side 103.

Tabel III. Storblomstrede roser. Delværdital, værdital, væksthøjde og antal blomsterdage.

Alle delværdital og værdital er anført som forholdstal, hvor 100 udtrykker gennemsnittet for pågældende egenskabsgruppe.

Nærmere forklaring til de enkelte kolonner findes i fodnote.

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe		Delværdital										Værdital for år og sted				Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
		A	B	Blomstens fyldthed		Sundhed	Almindeligt indtryk		Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967		
		C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z	
Hvide																			
	'Message'	HT. klar hvid	f 98	66	120	99	87	96	130	133	124	114	111	90	85	106	65-100	117	
	'Virgo'	HT. hvid (svagt rosa)	f 93	71	126	123	82	99	115	136	134	96	111	56	86	118	55-80	110	
	'Pascali'	HT. crème-hvid	f 154	133	170	157	154	130	66	159	145	81	122	125	182	132	70-90	89	
	'Youki San'	HT. ren hvid*)	f 85	66	104	58	65	95	115	134	123	155	117	72	96	73	50-75	110	
Gule																			
	'Luna'	HT. bleggul	f 69	80	79	56	63	99	51	127	111	140	42	108	49	83	50-75	82	
	'Peace'	HT. guld-gul & rosa	f 220	173	197	181	193	130	117	164	132	111	170	218	184	207	75-100	113	
	'Chinatown'	Gr.(F.) gul & rosa	f 149	172	138	128	183	61	58	183	140	176	134	139	159	137	100-180	90	
	'Isobel Harkness'	HT. klar gul	f 112	125	124	110	102	121	103	132	136	90	103	106	104	116	45-60	103	
	'Belle Blonde'	HT. gul	f 106	78	96	71	145	127	—	91	128	118	103	—	101	—	50-60	—	
	'Marcelle Gret'	HT. saffran-gul	f 101	94	113	87	110	65	135	104	107	77	130	110	103	74	50-75	117	
	'Grandpa Dickson'	HT. citron-gul*)	f 106	113	98	99	101	90	150	103	78	85	103	105	76	128	50-80	124	
	'Western Sun'	HT. dyb gul	f 137	125	147	115	120	114	118	121	90	96	135	133	143	111	50-80	110	
	'Spek's Yellow'	HT. dyb gul	f 60	91	35	14	88	90	85	98	107	94	45	78	70	60	50-80	99	
Orangegule																			
	'Bettina'	HT. laks-orange	f 111	120	115	131	121	106	100	110	93	104	77	95	131	110	50-75	104	
	'Sutter's Gold'	HT. gylden-orange	f 130	151	108	86	126	126	118	101	86	133	109	157	89	136	75-100	110	
	'Wiener Charme'	HT. kobber-orange	f 77	97	95	91	83	90	40	112	102	92	77	69	93	76	75-110	78	

(fortsættes)

Tabel III (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe		Blomstens fyldthed	Delværdital										Værdital for år og sted				Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
		A	B		Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodes længde	Blomstenes genskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968	Hornum 1968		
				C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z
Orangerøde																				
	'Marella'	HT. rød-orange	f	98	124	91	99	103	109	68	106	128	66	85	109	75	113	60-90	96	
	'Mischief'	HT. laks-rød	f	138	132	115	154	116	117	124	109	61	133	138	139	121	125	75-100	114	
	'Prinsesse Margrethe'	HT. laksrød-orange	f	115	120	104	115	110	130	130	89	56	59	90	141	99	110	50-70	117	
	'Super Star'	HT. koral-orange	f	164	164	160	109	108	150	—	111	148	140	148	—	144	—	60-90	—	
	'Jolie Madame'	HT. cinnober-rød	f	51	51	60	56	11	25	—	43	98	69	90	—	44	—	50-70	—	
	'Soraya'	HT. karmoisin-rød	f	71	107	46	98	87	65	145	56	37	85	56	80	62	91	75-100	124	
	'Duftwolke'	HT. koral-geranium-rød	f	113	148	98	138	108	56	—	104	103	191	95	—	113	—	60-70	—	
Mørkerøde																				
	'Champs-Elysées'	HT. karmoisin-rød	f	152	146	154	135	115	104	98	149	140	85	156	142	87	183	65-95	103	
	'Crimson Glory'	HT. dyb karmoisin-rød	f	65	108	37	56	50	78	135	71	40	131	37	93	45	91	50-75	117	
	'Christian Dior'	HT. karmoisin-skarlagen	f	68	51	99	73	71	77	88	102	105	81	82	69	97	47	80-120	103	
	'Ena Harkness'	HT. karmoisin-skarlagen	f	96	106	88	70	83	93	135	100	115	97	95	102	78	105	50-70	117	
	'Hanne'	HT. skarlagen-karmoisin	f	129	126	126	120	98	87	109	134	109	135	143	130	87	139	60-90	107	
	'Mister Lincoln'	HT. mørkerød	f	91	136	83	102	107	18	98	98	92	155	103	81	93	91	80-120	103	
	'Roelof Buisman'	HT. klar rød	f	77	65	78	79	63	73	124	118	168	55	103	49	110	65	50-70	114	
	'Uncle Walter'	HT. karmoisin-skarlagen	f	161	135	151	135	157	159	83	149	180	57	138	115	176	155	100-160	100	
Kirsebærrøde																				
	'Maria Callas'	HT. bengal-rosa	f	131	135	146	148	76	85	60	130	121	119	143	97	158	105	80-110	83	

Tabel III (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe		Delværdital										Værdital for år og sted				Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage		
		A	B	Blomstens fyldthed	Samlet værdital	Sundhed	Almindeligt indtryk	Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning	Duft	Virum 1967	Hornum 1967	Virum 1968			Hornum 1968	
				C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z	
Lyserøde																					
	'Grace de Monaco'...	HT. lys-rosa	f	107	95	112	70	88	108	137	123	92	160	111	114	99	99	70-125	120		
	'Queen Elisabeth'...	Gr. lys karmin-rosa	f	171	163	176	149	173	111	58	160	140	98	180	164	169	135	100-120	90		
	'Michèle Meiland'...	HT. lyserød & laks	f	62	95	62	49	85	48	—	57	63	140	69	—	68	—	—	—		
	'Pink Peace'.....	HT. dyb lyserød	f	125	109	123	122	134	112	88	117	96	167	135	131	142	81	80-110	100		
	'Chicago Peace'.....	HT. phlox-rosa & kanariegul.....	f	98	79	114	104	139	64	42	124	79	120	162	69	131	58	60- 90	79		
	'Eden Rose'.....	HT. krap-rød	f	83	80	94	123	140	110	42	85	61	98	95	39	111	91	60- 90	82		
	'Rapture'.....	HT. dyb rosa & guld	f	41	61	66	42	56	88	—	47	103	81	69	—	63	—	60- 80	—		
Princess Margaret																					
	Rose'.....	HT dyb rosa & orange	f	77	59	89	76	84	87	135	127	86	70	—	85	—	76	75- 95	117		
	'Tyriana'.....	HT. rosa-rød	f	102	105	105	131	125	137	98	77	82	76	69	101	131	87	70-100	107		
	'Allegra'.....	HT. geranium-rød	f	92	94	120	83	94	94	70	98	117	46	117	99	86	81	80-100	94		
Blålilla																					
	'Intermezzo'.....	HT. dyb lavendel	f	80	101	66	102	103	124	43	76	57	76	98	80	84	73	55- 85	85		
	'Mainzer Fastnacht'.	HT. syren	f	104	99	105	99	119	93	107	98	71	145	125	103	80	109	80-100	106		
	Kölner Karneval'...	HT. sølv-syren	f	93	46	94	94	122	150	—	49	128	44	82	—	96	—	60- 80	—		
Tofarvede																					
	'Traviata'.....	HT. klar rød & hvid	f	92	88	104	109	95	94	98	83	97	104	117	88	81	95	80-120	107		
	'Grand Gala'.....	HT. rød & hvidlig	f	75	97	66	70	98	130	107	68	56	102	50	99	83	70	80-100	106		
	'Betty Uprichard'...	HT. laks-rosa & karmin	f	74	90	56	90	49	112	109	111	119	106	42	83	79	87	80-100	107		

(fortsættes)

Tabel III (fortsat)

Farvegrupper	Sorter	Klassificeringsgruppe		Delværdital										Værdital for år og sted				Væksthøjde i cm	Antal blomsterdage
		A	B	Blomstens fyldthed		Sundhed	Almindeligt indtryk		Vækstform	Løv	Blomsterrigdom	Blomstringsperiodens længde	Blomstens egenskaber	Klædelighed ved afblomstring + selvrensning		Duft	Virum 1967		
Tofarvede (fortsat)		C	D	E	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	Y	Z	
'Inge Horstman'	HT. kirseb.-rød&hvidl.	f	78	74	75	74	71	63	165	121	130	115	72	48	110	81	60-80	131	
'Tzigane'	HT. rød & gul	f	88	59	88	94	108	111	—	62	108	79	85	—	89	—	60-80	—	
'Kronenbourg'	HT. karmoisin & gul	f	102	150	93	163	172	95	27	53	61	76	69	98	132	88	80-100	79	
'Königin der Rosen' .	HT. nasturtium-rød&gul	f	112	141	112	126	114	111	85	108	104	82	95	84	122	120	75-90	101	
'Suspense'	HT. tyrkisk-rød & okker-gul	f	64	83	72	54	68	86	64	57	43	60	72	114	65	37	60-80	93	
'Sabrina'	HT. karmoisin-rød & rav-gul	f	49	68	38	74	76	68	117	43	16	122	63	51	58	55	70-90	113	
'Piccadilly'	HT. skarlagan & guld	f	116	123	105	116	91	61	137	128	88	79	143	89	96	127	60-80	118	
'Liberty Bell'	HT. vinrød & crème	f	84	41	74	123	115	150	—	54	83	118	58	—	99	—	60-90	—	

Forklaring til tabel III.

Kolonne A. Klassificeringsbetegnelserne HT. = Theybrid. Gr. = Grandiflora og F. = Floribunda.

» B. Farvebetegnelser er oversat fra Mc-Farland Modern Roses 1965, undtagen*), som er taget fra planteskolekataloger.

» C. Blomstens fyldthed. Betegnelserne f = fyldt (over 15 kronblade), h = halvfyldt (fra 7-15 kronblade), e = enkelt (5 kronblade).

De øvrige kolonnens (D-Z) betegnelser er nærmere forklaret i afsnittet »Egenskaber« side 99, og benævnelserne delværdital og værdital er forklaret i afsnittet »Beregning af forsøgsresultater« side 103.

lig mere blomsterrig, delværdital 151, men delværditallet »Sundhed« er kun på 88, og da dette har en vægt på 25 % ved beregning af det samlede værdital, er dette stærkt medvirkende til, at værditallet ikke bliver højere end 112.

Den dårligste sort er 'Goldilocks', som kun har opnået et samlet værdital på 20. Af delværditalle fremgår, at karaktertallene for »Vækstform« har været så lave, at delværditallet er blevet 0.

Ser vi på de samlede værdital for alle sorter af buketrosor, konstateres det, at »Schneewittchen« har det højeste værdital af samtlige buketrosor. Er farven underordnet ved valg af en buketrose, er 'Schneewittchen' på grundlag af dette forsøg den sort, der har den største dyrkningsværdi.

Af tabel III fremgår, at 'Peace' har et samlet værdital på 220, hvilket er det højeste værdital blandt de storblomstrede rosor. Sammenligner man delværditalle for 'Peace' med andre sorters delværdital, konstateres at 'Peace' ligger højest af samtlige sorter i »Almindeligt indtryk«, »Sundhed«, »Vækstform« og »Løv«, og at den også ligger ret højt i de øvrige delværdital. 'Peace's' dårligste egenskaber er »Blomsterrigdom«, »Blomstringsperiodens længde« og »Duft«.

Konklusion

Gennem forskellige bedømmelser, registreringer og målinger af en lang række egenskaber ved Lave Roser, er der i forsøgsperioden indsamlet en stor datamængde.

For at lette overskueligheden over de indsamlede oplysninger er der foretaget en udregning af forskellige værdital, der tydeligt angiver de forskellige sorters dyrkningsværdi.

De mest betydningsfulde egenskaber er bedømt gentagne gange i forsøgsperioden, og af forskellige personer. De mindre betydningsfulde egenskaber er kun bedømt enkelte gange, og sikkerheden på disse tal er derfor noget mindre, men disse egenskaber er i opgørelsen også tillagt en mindre vægt end de øvrige egenskaber.

Som eksempel kan nævnes, at egenskaben

»Løv« indgår i det samlede værdital med en vægt på 10 %, medens egenskaben »Blåfarvning« kun indgår med en vægt på ca. 0,75 %.

Det samlede værdital (tabel II og III, kolonne D) er beregnet på grundlag af de fleste af de indsamlede data, og dette tal alene giver forbrugere en oplysning om, hvilke sorter der er de mest dyrkningsværdige.

I de tilfælde, hvor valget mellem to rosor ikke kan foretages alene på grundlag af de opgivne samlede værdital, eller i tilfælde, hvor man ønsker nærmere oplysninger om en given sorts forskellige egenskaber, er der i tabel II og III opgivet en række delværdital over samtlige undersøgte egenskabsgrupper, såsom »Løv«, »Blomsterrigdom«, »Sundhed« m. fl. (kolonne E-R).

Som vejledning ved vurdering af tallene skal nævnes, at jo højere delværditallet og værditallet er, desto bedre har sorten været i forsøget. Da gennemsnittet af alle sorter for hver egenskab er sat = 100, vil det sige, at de sorter, som i tabel II og III har delværdital og værdital 0-100, er dårligere end gennemsnittet, og sorter med over 100 er bedre end gennemsnittet.

Som helhed kan siges, at sorter med et samlet værdital under 100 ikke er egnede til dyrkning, hvis ikke forbrugeren ønsker en ganske bestemt farve eller lignende, som ikke findes blandt sorterne med værdital over 100.

Tabellerne II og III er endvidere en sortsbeskrivelse, idet der i disse er medtaget målinger af sorterne væksthøjde, beskrivelse af blomsternes fyldthed og farve, samt en angivelse af, hvilken klassificeringsgruppe sorterne er placeret i.

Som nævnt i indledningen er der ved afslutningen af tidligere udførte sortsforsøg med Lave Roser her i landet blev givet en anerkendelse til de bedste sorter.

En sådan anerkendelse er ikke givet ved afslutningen af nærværende forsøg, idet værditalle på mange måder forekommer at være en bedre forbrugervejledning.

Offentliggørelse af både delværdital og værdital giver forbrugere større mulighed for

at sammenligne de forskellige sorter og på dette grundlag træffe deres valg.

Sammendrag

Nærværende forsøg med Lave Roser har haft til formål at udpege de for forbrugerne mest dyrkningsværdige sorter ved hjælp af sammenlignende systematiske kvalitetsbedømmelser og målinger.

Forsøget er udført ved statens forsøgsstation, Hornum, og Statens Væksthusforsøg, Virum, i årene 1967 og 1968. Der har været 140 sorter med i forsøget, heraf 53 Thehybrider, 69 Floribunda, 8 Grandiflora, 7 Polyantha og 3 Miniature sorter. Ved Hornum har der dog kun været de 117 sorter med i forsøget.

Forsøget er udført med 10 planter ved Virum og 5 planter ved Hornum. Begge steder har der kun været 1 parcel af hver sort. Forsøget var anlagt i rækker, med 1 m mellem rækkerne, og 50 cm mellem planterne i parcellen, 1 m mellem hvert sort i rækken.

Der er i forsøgsperioden udført bedømmelser af ialt 30 forskellige egenskaber (tabel I). Alle egenskaberne er dog ikke bedømt hvert år, og nogle har kun været bedømt i Hornum (tabel I). Ved bedømmelserne har der, foruden forsøgsstationens personale, medvirket nogle dommere, blandt andre planteskoleejere, konsulenter og havearkitekter.

De egenskaber, som har været bedømt i forsøget, er defineret og forklaret i beretningen under afsnittet »Egenskaber« side 99.

Ved bedømmelserne har der været anvendt en skala fra 1-10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste. Bedømmelserne er udelukkende udført som en sammenligning mellem sorterne i forsøget.

Der er desuden ved Hornum, 1968, foretaget registrering af blomstringsperiodens længde, og det samlede antal blomsterdage for året er beregnet, endvidere er der udført højdemålinger af sorterne (tabel II og III).

Udfra de i forsøget givne karakterer er der beregnet nogle delværdital for de vigtigste egenskabsgrupper. Disse delværdital er beregnet

udfra egenskaberne karaktertal og er udført som en produktberegning, hvor der er indlagt forskellige vægte, afhængig af den betydning, den pågældende egenskab har for dyrkningsværdien.

Delværditalene er sammenregnet til et nyt produkt, et værdital for hvert enkelt forsøgsår og sted (fig. I). Til sidst er der på grundlag af de 4 værdital beregnet et samlet værdital udfra alle karaktertal indsamlet i forsøgsperioden. De beregnede delværdital og værdital er til sidst omregnet som forholdstal. Gennemsnittet af alle sorterne delværdi- og værdital er for hvert enkelt tilfælde sat = 100, og alle tallene er derefter omregnet i forhold til dette gennemsnit udfra deres standardafvigelse. Tallene vil da væsentligt falde indenfor området 0-200.

Vi har da delværditalene og værditalene som forholdstal, og det er disse tal som er givet i tabellerne II og III; jo højere tallet er, desto bedre er sorten. Værditalene, delværditalene og de øvrige oplysninger (Tabel II og III) angiver en tydelig oversigt over de forskellige sorters dyrkningsværdi.

Summary

»Floribunda and Hybrid Tea roses for outdoor use in Denmark. Variety trials 1967-1968«.

This report describes the results of a trial in the years 1967 and 1968 with 140 cultivars of low garden roses, of which 53 were Hybrid Tea, 69 Floribunda, 8 Grandiflora, 7 Polyantha, and 3 Miniature roses.

The trial was carried out at The State Experiment Station for Glasshouse Crops at Virum and The State Experiment Station at Hornum, both in Denmark.

At Virum there were 10 plants of each of the 140 cultivars; at Hornum only 117 cultivars were included, each cultivar with 5 plants, at both places only a single plot.

The plants were placed in rows one meter apart and with 50 cm space between the plants in the row.

The different qualitative cultivating characteristics have mainly been estimated by judgments. A scale from 1-10 has been used, 10 meaning the best and 1 meaning the worst with regard to cultivating value for each characteristic.

The judgments were carried out, partly by the staff of The Experiment Stations, and partly by a committee of judges.

The following cultivating characteristics were judged. General impression, habit of growth, foliage, degree of bloom; the health of the plants was estimated collectively and separately by judging the attacks of the different rose diseases. The characteristics of the flowers were judged by splitting them up in different characteristics, of which the most important were: the appearance of the flowers when they cease blooming, self-clearing of petals, the fragrance, and the form of the bud.

The flowering periods were recorded by weekly registrations. The data collected for each year and place of trial for each cultivar have been converted into value figures. The data from each of the characteristics have been converted into a number of partial value figures for the important groups of characteristics (Tables II and III, columns E-R). At the end, all the data have been converted into a main value figure for each cultivar (Tables II and III, column D).

The average of all the cultivars for each partial value and value figure is fixed to 100, and the figures have then been converted in proportion to this average, according to their standard variation.

The partial value figures in Tables II and III are given as proportionals, and 100 then expresses the mean value, the higher the better.

Table II contains the results from the cluster roses, Floribunda, Polyantha and Miniature cultivars.

Table III contains the results from the large flowering roses, Hybrid Tea roses.

Explanation to columns in Tables II and III.

Column A: Classification group for each cultivar

HT. = Hybrid Tea; Gr. = Grandiflora,
F = Floribunda Pol. = Polyantha,
Min. = Miniature.

- » B: The colour of each cultivar
- » C: The number of petals in the flower
f = double (more than 15 petals)
h = semi-double (from 7-15 petals)
e = single (5 petals)
- » D: Main value figures
- » E-R: Partial value figures for the following groups of characteristics

- » E: Health of the plants
- » J: General impression
- » K: Habit of growth
- » L: Foliage
- » M: Degree of bloom
- » N: Length of the blooming period
- » P: Characteristics of the flower
- » Q: Appearance when flowers cease blooming, + self-clearing of the petals
- » R: Fragrance
- » S-V: Value figures for each year and place of trial
- » Y: Height of growth in cm
- » Z: Number of days of flowering

Erkendtligheder

Det forsøg, der berettes om i denne beretning, kunne ikke have været gennemført på en tilfredsstillende måde, hvis ikke forskellige personer havde medvirket på en eller anden måde, og der skal her udtrykkes en tak til disse personer.

Dette gælder først og fremmest Statens Væksthusforsøg, og især vid. ass. Grethe Clausen, som har forestået indsamling af sorter, opformering, forsøgets anlæggelse samt den daglige pasning ved Virum.

Til følgende skal der rettes en tak for deres medvirken dels i »Rosenudvalget« og dels i dommerkomiteen:

Planteskolcejere: N. D. Poulsen, E. Buhl Jensen og Carl Bang; konsulent Anna Lundstein, havearkitekt J. Palle Schmidt, overgartner E. Friis, professor Asger Klougart, lic. agro Lise Tillge, lektor Lis Asger Poulsen, havearkitekt Eigil Kiær, dr. h.c. Svend Poulsen, civilingeniør O. Sønderhousen, konsulenterne G. Mayntzhusen, A. Svendsen, Helge Petersen, Chr. Oksen og J. Fich, planteskolcejere A. Thomsen, Sv. Lavrsen og P. J. Dalsgaard.

En tak til det personale, som på forsøgsstationerne ved Hornum og Virum har medvirket ved udførelse af forsøget, specielt til Ragnhild Christensen, som har forestået hele programmeringen og beregningen af resultaterne.

En særlig tak til lic. agro L. Hammarlund, som har foretaget en del statistiske beregninger, og som derigennem har været med til at finde frem til de bedst mulige bedømmelsesmetoder, og som også har medvirket til at finde frem til den anvendte beregningsmetode, og til rådgivende civilhortonom

J. Mosegaard og vid. ass. E. Sønderhousen for deres flittige medvirken med mange råd og vejledninger, både ved bedømmelserne og beregning af resultaterne.

Litteraturfortegnelse

Christensen, R. og P. E. Brander, 1970. Værdital beregnet som produkt af skønnede tal. Tidsskrift for Planteavl. Bind 75, s. 128-135.

Hammarlund, L., 1969. Skøn (karakterer) som målemetode i forsøg I. Duplikeret.

Klougart, A. og L. Avellén, 1963. 23. Beretning fra Prydplanteudvalget i Aarbog for Gartneri og Frugtavl, s. 140-142 (1962).

Klougart, A., 1956. 16. Beretning fra Fællesudval-

get for Bedømmelse af Prydplanter. Aarbog for Gartneri og Frugtavl, s. 133-138 (1955).

Lundstad, A., 1964. Forsøg med sorter av Klaseroser 1955-1960. Forskning og forsøg i landbruget 15: 88-108.

Lundstad, A., 1966. Forsøg med sorter av Klaseroser 1961-1965. Forskning og forsøg i landbruget 17: 309-323.

Lundstad, A., 1968. Forsøg med sorter av Klaseroser 1964-1966. Forskning og forsøg i landbruget 19: 43-55.

Lundstad, A., 1969. Forsøg med sorter av Stilkroser 1965-1968. Forskning og forsøg i landbruget 20: 448-459.

McFarland Company, 1965. Modern Roses 6, Harrisburg, Penn., pp XVII + 497.